

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość
Jędrzychowice

1. Nazwa

PARK

2. Czas powstania

2 poł XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Jędrzychowice
67-407 Szlichtyngowa

5. Przynależność administracyjna
województwo **lubuskie**

powiat **wschowski**

gmina **Szlichtyngowa**

6. Formy ochrony
Wpis do rejestru zabytków pod nr 1006/A z dnia 27.06.1986 r.

Ustalenie ochrony w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szlichtyngowa, w części dotyczącej wsi Jędrzychowice, Kowalewo (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 25A z dn. 30 grudnia 1999 r., poz. 269).

Kolorem zielonym wyznaczono granice parku.

Historia.

W 1579 r. wymienia się dwóch właścicieli Jędrzychowic, Mateusza Radlicza i Stefana Wilkowskiego1. Przypuszczalnie był to początek podziału miejscowości na dwie części, odpowiadające w późniejszym okresie Jędrzychowicom Górnym i Dolnym. W latach 1605-1614 wieś była własnością Adama Gorczyńskiego z Gorczyny, który oddał ją w dzierżawę Wojciechowi Kurczach Zawadzkiemu. Z czasem rodzina dzierżawcy stała się właścicielem dóbr. Następnymi dysponentami włości, aż do poł. XIX w., byli kolejni przedstawiciele rodziny Mieleckich herbu Ciołek. Od 1841 r. Jędrzychowice Dolne należały do rycerza Zakonu Joannitów, Leonharda von Prittwitz. W tym samym czasie druga część miejscowości była własnością Johana Friedricha Heine. W 2 poł. XIX w. Leonhard von Prittwitz figurował jako właściciel Jędrzychowic Górnych, zaś jako posiadacz dolnego majątku wymieniany był Oscar Jenke. Jeszcze na pocz. XX w. posiadłość jędrzychowicka była podzielona na część górną i dolną. W 1907 r. majątki zostały scalone i stanowiły własność Karla Gilka-Bötzow, zarządcą w tym czasie był niejaki Casselmann. Założenie folwarczne w Jędrzychowicach Górnych powstało w 2 poł. XIX w. Dwór został wzniesiony w latach 1920-1925 jako siedziba ówczesnego właściciela folwarku, z rodu von Jagwitz. Murowany, otynkowany budynek założony jest na planie prostokąta, z elewacją frontową zwróconą w kierunku wsch. Po II wojnie światowej folwark został własnością Zespołu Państwowych Nieruchomości Ziemskich. Następnie utworzono tutaj PGR. Od 1949 r. zespół folwarczny należał do POHZ w Osowej Sieni. Obecnie dwór wraz z gospodarstwem stanowi własność prywatną. Siedziba dawnego właściciela folwarku znajduje się w dobrym stanie zachowania.

Opis.

Park dworski w Jędrzychowicach zlokalizowany jest na tyłach rezydencji. Charakteryzuje się swobodnym stylem kompozycji. Na terenie nie zachował się układ drożny. Podstawą kompozycji są dwa stawy parkowe, obsadzone naturalistyczną roślinnością. Nad brzegiem wody rosną wierzby białe (Salix alba) w odmianie płaczącej. W pd. części ogrodu znajduje się rozległa polana obsadzona peryferyjnie dębami o rozłożystych koronach. Ogród jest połączony z podwórzem gospodarczym bocznym wjazdem z bramą na ceglanych słupach. Na pierwszym planie przy wsch. skrzydle dworku rośnie ładna grupa drzew z ailantem gruczołkowatym (Ailanthus altissima) i jesionem wyniosłym (Fraxinus exselsior).

Wartości.

Park prezentuje wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną i naukową. Jest przykładem architektury parkowej z przełomu XIX i XX wieku, która bardzo nielicznie zachowała się w tej części regionu.

Stan zachowania.

W całym parku silnie rozwinął się samosiew, zarastając drzewa ozdobne. Jest to dla drzew bardzo szkodliwe i spowoduje w niedługim czasie całkowitą degradację pokroi ich koron. Park wymaga gruntownej rewaloryzacji, ale dzięki zachowaniu w dobrym stanie bogatego drzewostanu i malowniczego otoczenia jest możliwe jego odtworzenie i przywrócenie mu dawnej świetności.

Postulaty dotyczące konserwacji.

Park jest częścią zespołu dworsko-folwarcznego wpisanego do rejestru zabytków województwa lubuskiego prawomocną decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W związku z powyższym, wszelkie prace w obrębie parku należy prowadzić w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi. Park ma w sobie olbrzymi potencjał. Wymaga gruntownej rewaloryzacji, ale dzięki zachowaniu w dobrym stanie bogatego drzewostanu i malowniczego otoczenia jest możliwe jego odtworzenie i przywrócenie mu dawnej świetności.

Bartosz Idryjan

20.09.2021r.

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków